

Tobija

¹ Povijest Tobita, sina Tobielova, sina Ananielova, sina Aduelova, sina Gabaelova, potomka Asielova, iz plemena Naftalijeva -

² koji je u vrijeme Šalmanasara, kralja asirskoga, bio odveden u sužanjstvo iz Tisbe, koja se nalazi južno od Kedeša Naftalijeva, u Gornjoj Galileji, nešto poviše Hasora.

³ Ja, Tobit, hodio sam putovima istine i pravde svega svog života. Udijelio sam mnogo milostinje svojoj braći i ljudima koji su došli sa mnom u Ninivu, zemlju Asiraca.

⁴ Dok sam se, u vrijeme svoje mladosti, još nalazio u domovini, u zemlji Izraelovoj, sve se pleme Naftalija, oca mojega, bilo udaljilo od doma Davidova i od Jeruzalema, izabrana među svim plemenima Izraelovim da bi u njemu prinosili svoje žrtve. Zbog toga je i bio podignut i posvećen Hram, Prebivalište Svevišnjega, za sva vjekovita pokoljenja.

⁵ Ali su se sva plemena okrenula, pa i pleme oca moga Naftalija, i prinosila su žrtve teletu što ga bijaše načinio Jeroboam, kralj izraelski, u Danu, na brdima galilejskim.

⁶ Često sam tako, za svetkovinu, sam išao u Jeruzalem, da se poklonim, kako je propisano svemu Izraelu zauvijek, noseći prvine i desetine plodina i vunu prve postrizine.

⁷ Predavao sam sve to svećenicima, sinovima Aronovim, za žrtvenik; od svih plodova davao sam desetinu sinovima Levijevim, koji vrše službu u Jeruzalemu, i prodavao odgovarajući dio druge desetine te utržak trošio svake godine u Jeruzalemu.

⁸ Najposlije, poklanjao sam treću desetinu onima kojima je pripadala, kao što mi bijaše naredila Debora, moja baka, budući da sam iza oca ostao siročić.

⁹ Kad postadoh zreo čovjek oženih se Anom, djevojkom iz svoga plemena, i dobih s njome sina Tobiju.

¹⁰ Kad sam kao sužanj došao u Ninivu, sva moja braća, a tako i moji suplemenici, blagovahu jela poganska;

¹¹ a ja sam otklanjao da ih jedem.

¹² Misli sam i srce upravljao Bogu svome,

¹³ i zato me Svevišnji nagradi milošću i naklonošću Šalmanasara, komu postadoh upraviteljem dobara.

¹⁴ Poslije toga išao sam u Mediju, gdje sam za nj kupovao sve do njegove smrti i ondje pohranih deset srebrenih talenata u Gabaela, Gabrijeva brata, u Ragesu, gradu medijskom.

¹⁵ Ali kada Šalmanasar umrije, zakralji se mjesto njega Sanherib, njegov sin. Ceste njegove postadoše opasne i ja više nisam mogao ići u Mediju.

¹⁶ U vrijeme Šalmanasarovo dijelio sam obilno milostinju svojoj braći:

¹⁷ hranio sam gladne, odijevao gole, kad bih

vidio koga od roda svoga ubijena pa bačena izvan zidina Ninive, brižno bih ga ukopao.

¹⁸ Sahranjivao sam potajno one koje je ubio kralj Sanherib, natjeran na povlačenje iz Judeje. Uistinu, ubio ih je mnogo u svome gnjevu: po naređenju kraljevu tražili su mrtva tijela, ali ih ne mogahu naći.

¹⁹ Onda jedan iz Ninive ode kralju te me tuži da sam ja onaj koji ih pokopava; a ja se tada utajah. Doznavši da me traže kako bi me pogubili, uplašen se udaljih.

²⁰ Zaplijenili su mi sva dobra i ne osta mi ništa do žene Ane i sina Tobjije.

²¹ Nije prošlo ni pedeset dana kadli kralja ubiše njegova dva sina; poslije toga pobjegoše u planinu Ararat, a zakralji se mjesto njega sin mu Asarhadon. On na čelo državne riznice i čitave uprave postavi Ahikara, sina moga brata Anaela.

²² Ahikar se zauze za me i ja se vratih u Ninivu. Ahikar je Sanheribu, kralju asirskom, bio peharnik, čuvar državnog pečata, upravitelj i rizničar. Asarhadon ga imenova na sve te dužnosti ponovo. A bijaše Ahikar moj bratić.

2

¹ Kad sam se dakle sa svojom ženom Anom i sa sinom Tobijom opet našao na svome, bijaše mi na Pedeseticu, a to je Blagdan sedmica, priređen lijep objed i ja sjedoh da blagujem.

² Vidjevši ona mnoga jela, rekoh sinu: "Idi i dovedi jednoga od naše braće na koga naiđeš a koji se sjeća Gospodina. Eto, čekat ću te!"

³ Kad se sin vratio, kaza: “Oče, jedan od našega roda zadavljen je i bačen na trg.”

⁴ A ja, ništa i ne okusiv, skočih na noge i unesoh onoga mrtvacu u jednu kuću, gdje mogaše ostati sve do zalaza sunca.

⁵ Potom se vratih, umih se i pojedoh svoj objed u žalosti.

⁶ Sjetih se Amosova proročanstva: “Svetkovine vaše u tugu će se pretvoriti, a radosti vaše kuknjavom će postati.” I zaplakah.

⁷ Kad je sunce zašlo, odoh, iskopah raku i sahranih mrtvoga.

⁸ Susjedi mi se rugali i govorili: “Zar se ne boji da će ga zbog toga ubiti? Jednom se izvukao, a sad opet pokopa mrtvace.”

⁹ Iste noći, poslije onog ukopa, vratih se kući, a kako bijah nečist, legoh kraj zida u vrtu; bilo je toplo pa sam spavao otkrivena lica.

¹⁰ Nisam znao da je u zidu bila ptičica. I kako mi oči bijahu otvorene, padoše mi tople ptičje izmetine u oči i od toga dobih bijele mrlje. Išao sam liječnicima, ali mi ne mogaše pomoći. Uzdržavao me Ahikar dok ne ode u Elimaidu.

¹¹ Moja je žena Ana odonda zarađivala ručnim radom: prela je i tkala.

¹² Kad bi gospodarima obavila posao, platili bi joj. Sedmoga ožujka dovrši tako jedan rad i posla ga gospodarima. Oni joj sve isplatiše i povrh toga pokloniše jare.

¹³ Kad ga dovede, jare poče večati. Upitah ženu: “Odakle ti jare? Da možda nije ukradeno? Vrati ga gospodarima, jer nije dopušteno jesti što je ukradeno.”

14 A ona odgovori: “Dadoše mi ga kao dar povrh plaće.” Ali ja nisam vjerovao, nego sam joj, naljutivši se na nju, svejednako govorio da ga vrati gospodarima. A ona onda odgovori: “Gdje su tvoje milostinje i tvoja dobra djela? Eto, vide se na tebi!”

3

1 Ojađen zaplakah i počeh moliti pun tuge:

2 “Pravedan si, Gospode, sva su tvoja djela i svi tvoji putovi milosrđe i istina: ti si sudac svijeta.

3 Spomeni me se i pogledaj na me: ne kažnjavaj me zbog mojih grijeha ni zbog prijestupa otaca mojih, koji su grijeshili pred tobom.

4 Uistinu smo prestupili zapovijedi tvoje te si nas prepustio pljački, zatočenju, smrti i porugi među svim narodima među koje si nas razasuo.

5 Pravedni su tvoji sudovi zbog grijeha što ih činih ja i moji oci, jer se nismo držali tvojih zapovijedi, nismo u istini hodili pred tobom.

6 Sad postupaj sa mnom po svojoj volji, odluči se da prihvatiš moj duh, da umrem i postanem zemlja. Jer mi je bolje umrijeti nego živjeti i slušati lažne prijekore i gorčinu u duši kÓupiti. Zapovijedi da budem oslobođen od ove pokore pa da odem u prostore vječne: ne odvrći lica svoga od mene.”

7 Istoga dana i Sari, kćeri Raguelovoj, u Ekbatani Medijskoj, dogodi se te je izruži jedna sluškinja njezina oca

8 zbog toga što je sedam muževa za koje Sara bijaše poslala pakosni zloduh Asmodej ubio prije nego što su ušli k njoj. Reče joj ona sluškinja:

“Jest, ubijaš svoje muževe! Sedam si ih imala, a ne bijaše ti sreće ni s jednim.

⁹ Zašto nas kažnjavaš? Ako su umrli, poteci za njima! Nikad mi ne vidjele ni tvoga sina ni tvoje kćeri!”

¹⁰ Kad je Sara to čula, veoma se ražalostila. Plačući je otišla u očevu sobu, u nakani da se objesi. Ali onda, promislivši, reče u sebi: “Zar da mi oca kude i da mu predbacuju: 'Imao si jedinu, ljubljenu, kćer, pa ti se, na nesreću, i ona objesila.' Starog bih oca svoga rastužila i gurnula u carstvo mrtvih. Ne, neću se objesiti: bolje mi je moliti Boga da mi udijeli smrt da nikad više ne čujem ovakvih uvreda.”

¹¹ I raskrilivši ruke kraj prozora, pomoli se ovako: “Blagoslovljen, Bože milosrđa, i blagoslovljeno tvoje Ime navijeke! Blagoslivljaju te sva tvoja djela zauvijek.

¹² Obraćam, Gospode, lice svoje k tebi i oči upirem u te.

¹³ Zapovijedi, Gospode, da pođem s ove zemlje i da više nikada ne čujem one uvrede.

¹⁴ Ti znaš, Gospode, da sam čista od svakoga grijeha s čovjekom

¹⁵ i da nisam uprljala ime svoje, ni ime oca svojega u zemlji sužanjstva. Jedina sam kći u oca, nema on drugoga djeteta koje bi ga naslijedilo, niti kakva brata blizu, niti rođaka koga bih čekala. Sedam sam muževa već izgubila: tÓa čemu bih još živjela? Ne želiš li mi smrt udijeliti, svrni onda pogled na me i smiluj se da nikad više ne čujem onih uvreda.”

¹⁶ Obje molitve bijahu uslišane pred Slavom

Gospodnjom.

¹⁷ I bi poslan Rafael, anđeo Gospodnji, da ih oboje izliječi: da skine bijele mrlje s Tobita i vid mu vrati; a Saru, kćer Raguelovu, da dade za ženu Tobiji, sinu Tobitovu, te da okuje pakosnog zloduha Asmodeja: jer je ona Tobiji bila namijenjena. U isto vrijeme Tobit se vrati u svoju kuću, a Sara, kći Raguelova, siđe iz gornje sobe.

4

¹ Toga dana Tobit se sjeti novca što ga bijaše pohranio kod Gabaela, u Ragesu Medijskom.

² I reče u sebi: “Zazivao sam smrt; zašto ne bih radije dozvao Tobiju, svoga sina, da mu kažem to o novcu prije nego umrem?”

³ Dozvavši ga, reče mu: “Sine, kada umrem, pristojno me pokopaj. Poštuj svoju majku, ne ostavljaj je svega svog života, čini sve što će joj biti milo i nemoj je žalostiti.

⁴ Sjeti se, sine, da se ona suočila s mnogim opasnostima dok si joj bio u krilu. A kad umre, sahrani je pokraj mene u istome grobu.

⁵ Svakog dana, sine, sjeti se Gospodina Boga našega; nemoj griješiti ili kršiti njegovih zapovijedi. Čini pravedna djela svega svog vijeka i ne kroči putovima nepravde.

⁶ Jer ako činiš po istini, uspijevat ćeš u djelima svojim, kao svi oni koji čine pravdu.

⁷ Djeli milostinju od svoga dobra: kad dijeliš milostinju, neka ti ne bude oko stisnuto. Ne okreći lica od siromaha, pa ni Bog neće okrenuti lica od tebe.

⁸ Od onoga što imaš i prema tome koliko imaš dijeli milostinju: imaš li malo, daj malo, ali ne oklijevaj dati milostinju.

⁹ Jer dobar polog spremaš sebi za dan potrebe.

¹⁰ Udijeljena milostinja oslobađa od smrti i ne dopušta da odeš u mrak.

¹¹ Jer milostinja je mio dar pred licem Svevišnjega.

¹² Čuvaj se, sine, svakoga preljuba. I pazi da ti žena bude iz plemena tvojih otaca; ne uzimaj za ženu tuđinku koja ne pripada koljenu tvoga oca, jer mi smo sinovi proročki. Noa, Abraham, Izak, Jakov naši su oci odiskona; sjeti se, sine, da su svi oni uzeli žene među svojom braćom i da su bili blagoslovljeni u svojoj djeci, njihovo potomstvo dobit će zemlju u nasljedstvo.

¹³ I onda, sine, ljubi svoju braću i nemoj se uzoholiti u srcu pred svojom braćom, ni pred sinovima i kćerima svoga naroda, skanjujući se da odabereš ženu između njih! U oholosti leži mnoga propast i nemir, a od dangube samo je šteta i bijeda, jer je nerad majka gladi.

¹⁴ Neka ničija zarada ne prenoći kod tebe, nego je isplati odmah. Budeš li služio Bogu, platit će ti se. Razmišljaj, sine, o svakome svom djelu i lijepo se vladaj.

¹⁵ Ne čini nikome što bi tebi samomu bilo mrsko. Ne pij vina do pijanosti; neumjerenost uklanjaj sa svoga puta.

¹⁶ Dijeli svoj kruh s gladnima, a svojom odjećom odjeni gologa. Sve što ti je suvišno daj drugima, a kada dijeliš milostinju, neka ti oko ne

bude stisnuto.

¹⁷ Metni svoj kruh na grob pravednih i ne daj ga grešnicima.

¹⁸ Obraćaj se uvijek onome tko je mudar i ne odbacuj korisna savjeta.

¹⁹ U svakoj prilici hvali Gospoda Boga i moli ga da ti upravlja putove, da sve tvoje staze i namjere dobro završe. Jer nijedan narod ne posjeduje mudrosti: Bog je onaj koji udjeljuje svako dobro, ponižava kako hoće, sve do dna carstva mrtvih. Sjeti se, sine, mojih pouka: neka ti se nikada iz srca ne izbrišu.

²⁰ A sada ću te, sine, uputiti glede onih deset srebrnih talenata koje sam pohranio u Gabaela, sina Gabrijeva, u Ragesu Medijskom.

²¹ Ne plaši se, sine, što smo osiromašili. Bit ćeš bogat budeš li se bojao Boga, klonio se svakoga grijeha i vršio ono što je Bogu milo.”

5

¹ Tobija odgovori ocu: “Oče moj, učinit ću sve što si mi naredio.

² Samo, kako ću preuzeti novac kad ne znam onoga u koga je pohranjen.”

³ Onda mu otac dade zadužnicu i reče: “Potraži čovjeka koji će ići s tobom, a ja ću ga nagraditi. Idi, dakle, i podigni novac.”

⁴ Tobija ode da potraži takva čovjeka i nađe Rafaela. Tobija nije znao da je to anđeo Božji.

⁵ I upita ga: “Bi li htio sa mnom u Rages Medijski? Znaš li put onamo?”

⁶ Anđeo mu odvrati: “Bih. Poći ću s tobom. Znam put, bijah već gost našega brata Gabaela.”

⁷ Tobija mu reče: “Počekaš da javim ocu.”

⁸ Anđeo mu kaza: “Idi i ne zadržavaj se.”

⁹ Onda Tobija ode ocu te mu reče: “Evo, našao sam onoga koji će ići sa mnom.” A otac će mu: “Dovedi ga meni da čujem kojemu plemenu pripada i je li pouzdan da ti bude pratilac.”

¹⁰ Tobija ga zovnu, pa kad on uđe, zagriše se.

¹¹ Onda ga Tobit upita: “Brate, kojemu rodu i kojoj obitelji pripadaš? Kaži mi!”

¹² On mu odgovori: “Tražiš li rod i obitelj ili nekoga koji će za nagradu pratiti tvoga sina?” Tobit će mu na to: “Brate, hoću da znam koji su ti preci i kako se zoveš.”

¹³ A on će: “Ja sam Azarja, sin Ananije, najstarijeg od tvoje braće.”

¹⁴ Tobit mu kaza: “Dobro mi došao! I ne ljuti se na me zato što sam htio doznati za tvoj rod i za tvoje ime. Ti si dakle moj brat iz ugledna i plemenita roda. Poznavao sam dobro i Ananiju i Jatana, sinove velikog Semeja, kad smo išli zajedno u Jeruzalem da se poklonimo i prikažemo prvine i desetine plodina. Oni nisu nikada zašli na stranputicu. Braća su ti ljudi valjani. Pripadaš plemenitu rodu.

¹⁵ Ali mi kaži kakvu ću ti nagradu dati: jednu drahmu na dan i sve što je potrebno tebi i mome sinu.

¹⁶ I još ću ti dodati nešto povrh plaće kad se vratite živi i zdravi.”

¹⁷ Dogovoriše se tako. A onda kaza Tobiji: “Spremi se i sretan vam put obojici!” Sin spremi sve za put. I reče mu njegov otac: “Idi s ovim čovjekom, a Bog koji na nebu stoluje udijelio

vam sretno putovanje i anđeo njegov pratio vas!”

¹⁸ Ali Ana, majka Tobijina, zaplaka i ukori Tobita: “Zašto si dopustio da nam sin ode? Nije li on štap naših ruku kad ulazi i izlazi pred nama?”

¹⁹ Ne bilo toga novca, smeće je prema našem sinu.

²⁰ Ta ovo što nas je Bog ostavio u životu - dosta nam je.”

²¹ Tobit joj odgovori: “Ne govori tako, sestro. Vratit će se on živ i zdrav i tvoje će ga oči opet ugledati.

²² Ta prati ga dobar anđeo i njegovo će putovanje biti sretno, vratit će se živ i zdrav.”

²³ Onda ona prestade plakati.

6

¹ A sin išao s anđelom i pas za njima. Predvečer stigoše do rijeke Tigrisa i tu provedoše noć.

² Potom momak siđe u rijeku da se okupa, kad najednom skoči iz vode velika riba i htjede ga proždrijeti.

³ Anđeo mu reče: “Uхвати ribu.” Nato se momak dočepa ribe te je izvuče na suho.

⁴ Onda mu anđeo kaza: “Raspори ribu, izvadi joj srce, jetru i žuč i dobro ih čuvaj jer su koristan lijek.”

⁵ Momak izvrši što mu je anđeo naredio. I pošto su ribu ispekli, pojedоše je,

⁶ a onda nastaviše put dok se ne primakoše Ekbatani.

⁷ Mladić potom upita anđela: “Brate Azarja, čemu će služiti riblja jetra, srce i žuč?”

⁸ A on odgovori: “Srce i jetra služe kad koga muči demon ili zao duh: treba to pred takvim, bio muškarac ili žena, spaliti, i nikad ga zao duh više neće mučiti.

⁹ A žuč se uzima da se njome premažu oči na kojima su bijele mrlje, tako te bolesnik ozdravi.”

¹⁰ Kad bijahu blizu Ekbatane,

¹¹ anđeo reče mladiću: “Brate, noćas ćemo prenoćiti kod Raguela; on ti je rođak, a ima jedinicu kćer koja se zove Sara.

¹² Ja ću gledati da ti je dadu za ženu, jer tebi pripada njezino nasljedstvo: jedini si od njezina roda, djevojka je lijepa i razborita.

¹³ Sad me poslušaj: govorit ću njenu ocu, i kad se vratimo iz Ragesa, proslavit ćemo svadbu. Jer ja znam da je Raguel, prema Mojsijevu zakonu, ne može dati drugome, a kad bi to uradio, zaslužio bi smrt, jer ti imaš pravo na nasljedstvo pred svakim drugim.”

¹⁴ Onda mladić kaza anđelu: “Brate Azarja, čuo sam da je djevojka već bila dana sedmorici ljudi i da su svi nađeni mrtvi u svadbenoj sobi:

¹⁵ jedinic sam u oca; bojim se da ću, odem li k njoj, umrijeti kao i oni prije mene; jer nju ljubi neki demon koji ne čini zla drugima, osim onima koji joj se približe. Bojim se da ne umrem i da za sobom, zbog žalosti, ne povučem u grob svoga oca i svoju majku, a nemaju drugoga sina da ih sahrani.”

¹⁶ Anđeo mu reče: “Ne sjećaš se kako ti je otac naredio da uzmeš za ženu samo onu koja pripada tvome rodu? Zato me poslušaj, brate: ona će biti tvoja žena, a ti se ne osvrći na

demona, jer će još noćas biti tvoja.

¹⁷ Kad budeš ušao u svadbenu sobu, uzet ćeš tamjanova pepela i metnut ćeš na nj malo ribljeg srca i jetre; kad tako okadiš, demon će oćutjeti vonj i pobjeći će i neće se više vratiti.

¹⁸ Kad se htjedneš približiti k njoj, bdijte oboje i dozivajte milostivog Boga: on će vas spasiti i smilovati vam se. Ne boj se: ona ti je bila dosuđena oduvijek, ti ćeš je spasiti; ona će poći s tobom i mislim da ćeš s njom imati poroda." Kad je Tobija čuo sve to, odmah mu ona omilje i njegova se duša privinu uz njezinu.

7

¹ Onda uđoše u Ekbatanu i pođoše prema kući Raguelovoj. Sara im dođe u susret, pozdravi ih i oni nju pozdraviše, pa ih ona uvede u kuću.

² Raguel reče Edni, svojoj ženi: "Kako li je ovaj samo nalik na Tobita, moga rođaka!"

³ Raguel ih zapita: "Odakle ste, braćo?" Odgovoriše mu: "Mi pripadamo Naftalijevim sinovima koji su bili prognani u Ninivu."

⁴ Kaza im on: "Poznajete li Tobita, brata našega?" Oni odgovoriše: "Poznajemo ga."

⁵ Onda ih upita: "Je li dobro s njime?" Oni odgovoriše: "Živ je i dobro je." Tobija nadoda: "To je moj otac."

⁶ Nato ga Raguel zagrlj, poljubi ga suznih očiju i blagoslovi ga čudeći se: "Ti si dakle sin onoga plemenitog i dobrog čovjeka." Doznavši da je Tobit izgubio vid, ražalosti se i zaplaka.

⁷ I žena mu Edna i kći Sara zaplakaše i primiše ih spremno.

8 Potom zaklaše ovna i pripremiše jela u izobilju.

9 Tobija kaza Rafaelu: “Brate Azarja, govori o onome o čemu si mi pripovijedao na putu.”

10 Anđeo prozbori o tom s Raguelom, a on će Tobiji: “Jedi, pij i budi veseo, jer tebi pripada moja kći. Ipak ti moram otkriti istinu:

11 već bijah svoju kćer dao sedmorici, ali kad joj se približiše, svi noću pomriješe. Ali ti sada budi veseo.”

12 Tobija odgovori: “Neću ništa okusiti dok se ne odlučite i ne izvršite što treba.” Nato mu Raguel kaza: “Uzmi je od ovoga časa po pravdi: ti si njezin brat i ona pripada tebi. Milosrdni Bog neka vam udijeli sreću.”

13 Zatim pozva Saru, svoju kćer; uzevši je za ruku, dade je kao zaručnicu Tobiji govoreći: “Evo, uzmi je prema Mojsijevu zakonu i odvedi je k svome ocu.” I blagoslovi ih.

14 Onda pozva Ednu, ženu svoju. Dohvativši list, napisa ugovor i udari pečat. Potom počеше blagovati.

15 Nakon toga pozva Raguel Ednu, ženu svoju, i reče joj: “Sestro, pripremi drugu sobu i uvedi je.”

16 Ona uradi kako joj je zapovjedio i uvede je. Kći zaplaka.

17 Vidjevši suze svoje kćeri, kaza joj: “Budi hrabra, kćerko: Gospodar neba i zemlje neka te nagradi milošću za tvoju bol. Budi hrabra, kćerko!”

8

¹ Kad su povečerali, uvedoše Tobiju k Sari.

² On se, ulazeći k njoj, sjeti Rafaelovih riječi: uze tamjanova pepela, metnu na nj riblje srce i jetru i okadi.

³ Tek što demon oćutje vonj, pobježe u Gornji Egipat, a anđeo ga ondje okova.

⁴ Kako su se zatvorili u sobu, Tobija ustade s postelje i reče: "Ustaj, sestro, molimo se da nam se Bog smiluje."

⁵ Onda se Tobija poče moliti: "Blagoslovljen da si, Bože naših otaca, blagoslovljeno sveto i slavno ime tvoje u sve vijeke! Blagoslivljala te nebesa i sva tvoja stvorenja u sve vijeke!

⁶ Ti si stvorio Adama i dao mu pomoćnicu Evu: od njih je proizašao ljudski rod. Ti si rekao: 'Nije dobro da čovjek bude sam; načinimo mu pomoćnicu sličnu njemu.'

⁷ Gospode, ne uzimam zbog pohote ovu svoju sestru nego po istini. Smiluj mi se i učini da s njom doživim starost."

⁸ I zajedno rekoše: "Amen, amen."

⁹ I zaspāše oboje te noći.

¹⁰ A Raguel usta i pođe da iskopa raku misleći: "Ako i on umre."

¹¹ Raguel se vrati u svoju kuću

¹² i kaza Edni, ženi svojoj: "Pošalji jednu od sluškinja da vidi je li živ. Ako je umro, pokopajmo ga odmah da nitko ne sazna."

¹³ Sluškinja otvori vrata, uđe i nađe kako oboje spavaju.

¹⁴ Izađe i javi im: "Dobro je, živ je."

¹⁵ Nato Raguel zahvali Bogu: “Blagoslovljen da si, Bože, svakim blagoslovom čistim i svetim. Blagoslivljali te sveti tvoji i sva tvoja stvorenja! Svi anđeli i svi izabranici tvoji blagoslivljali te u sve vijeke!

¹⁶ Blagoslovljen jer si me razveselio i jer se nije dogodilo čega se bojah, nego si nam iskazao svoje bogato milosrđe.

¹⁷ Blagoslovljen jer si se smilovao ovoj djeci što su jedina. Izlij na njih svoje milosrđe, Gospode, podari im da zavše život u zdravlju, sa srećom i milosrđem.”

¹⁸ A zatim zapovjedi kućnoj čeljadi da zatrpaju raku.

¹⁹ Tada priredi gozbu koja je trajala četrnaest dana.

²⁰ Prije nego što su izminuli svadbeni dani, Raguel uze zaklinjati Tobiju: “Ne idi na put dok se ne navrši četrnaest svadbenih dana,

²¹ a onda primi polovicu imutka i vrati se živ i zdrav svome ocu. Drugi ćeš dio dobiti poslije moje i ženine mi smrti.”

9

¹ Onda Tobija pozva Rafaela i reče mu:

² “Brate Azarja, uzmi sa sobom jednog slugu i dvije deve pa idi Gabaelu u Rages koji se nalazi u Mediji: uzmi od njega novac pa dovedi i njega na pir,

³ jer me Raguel zaklinjao da ne odlazim.

⁴ Znaš da moj otac broji dane, pa budem li se mnogo zadržavao, bit će zabrinut veoma.”

⁵ Tada Rafael ode. Provede noć u Gabaela i dade mu obveznicu. Gabael izvuče zapečaćene vrećice te mu ih izruči.

⁶ Brzo se krenuše obojica i dođoše na pir. Tobija blagoslovi svoju ženu.

10

¹ A otac Tobijin brojio svaki dan. I kad je prošlo vrijeme za povratak a sina ne bijaše,

² reče Tobit: “Možda su odbijeni? Ili je možda umro Gabael pa novac nije predan?”

³ I rastuži se veoma.

⁴ Kaza mu žena: “Dijete je stradalo kad ga tako dugo nema.”

⁵ I poče jadikovati: “Kako da ne budem zabrinuta, dijete moje, kad sam ti dopustila da odeš, svjetlo očiju mojih!”

⁶ Tobit je stade tješiti: “Šuti, ne govori: njemu je dobro.”

⁷ Ona mu odgovori: “Šuti ti i ne zavaravaj me; znam ja, stradalo je dijete moje.” Svakog je dana izlazila na cestu kojom je sin krenuo na put; danju ne bi ni dodirnula jela, a noću nije prestajala jadikovati za svojim Tobijom. Kad prođe četrnaest dana svadbenih za kojih Raguel zaklinjaše Tobiju da ostane,

⁸ Tobija kaza Raguelu: “Pusti me da idem, jer su već otac moj i majka moja izgubili nadu da će me još ugledati.”

⁹ Tast ga zamoli: “Ostani kod mene, a ja ću se pobrinuti da pronađem nekoga koji će ocu tvome donijeti vijesti o tebi.” Ali mu Tobija odvrati: “Ne, nego me pusti da idem k ocu svome!”

¹⁰ Raguel onda ustade, preda mu Saru, njegovu ženu, i polovicu imutka, sluge, stoku i novac.

¹¹ Pošto ih je blagoslovio, oprostio se s njima govoreći: “Djeco, Bog nebeski nek’ vam udijeli sreću još prije nego što umrem.”

¹² A svojoj kćeri kaza: “Poštuj svekra i svekrvu: oni su ti sada roditelji. I da čujem samo dobre vijesti o tebi.” I poljubi je.

¹³ Onda Edna reče Tobiji: “Ljubljeni brate moj, nek’ ti Gospodar neba dade sretan povratak, a meni neka udijeli milost da vidim djecu koju ćeš imati s mojom Sarom, da osjetim radost pred Gospodom. Evo, predajem ti kćer svoju na čuvanje: ne žalosti je.”

¹⁴ Zahvalivši Bogu što mu je udijelio sretan put i poželjevši blagoslov Raguelu i Edni, ženi njegovoj, Tobija krenu.

11

¹ Nastaviše put dok se ne približiše Ninivi.

² Onda Rafael kaza Tobiji: “Ne znaš li, brate, u kakvu si stanju ostavio oca svoga?”

³ Potrčimo nas dvojica prije tvoje žene i priredimo kuću:

⁴ uzmi u ruku riblju žuč.” Krenuše, a pas za njima.

⁵ Dotle je Ana sjedila i gledala na put ne bi li ugledala svoje dijete.

⁶ Izdaleka ga opazi pa reče Tobitu: “Evo, vraća se sin tvoj i čovjek koji ga pratio.”

⁷ A Rafael reče Tobiji: “Znam da će otac tvoj otvoriti oči.

⁸ Ribljom žuči namaži njegove oči, a on će ih, oćutjevši svrbež, protrljati i tako skinuti s njih bijele mrlje i tebe vidjeti.”

⁹ Dotle se Ana, potrčavši naprijed, baci u zagrljaj sinu svome i reče mu: “Opet te vidim, sine moj! Od ovoga časa mogu mirno umrijeti!” Nato oboje zaplakaše.

¹⁰ Tobit iziđe na vrata i spotače se, ali sin potrča k njemu

¹¹ i pridrža ga, razmaza žuč ocu preko očiju i kaza: “Hrabro, oče moj!”

¹² Kad ga oči zasvrbješe, protrlja ih, a iz oćinjih mu se kutića oljuštiše bijele mrlje.

¹³ Ugledavši sina, zagrli ga, zaplaka i probesjedi:

¹⁴ “Blagoslovljen da si, Bože, blagoslovljeno tvoje ime uvijek i blagoslovljeni svi tvoji sveti anđeli! Jer si me udario pa se smilovao na me: evo gledam svoga sina Tobiju!”

¹⁵ Njegov sin, sav sretan, uđe u kuću te izvijesti oca o velikim događajima što su mu se zbili u Mediji.

¹⁶ Tobit, prepun radosti i blagoslivljajući Boga, pođe u susret snahi, prema vratima Ninive. Oni koji su ga vidjeli kako hoda bijahu zadivljeni što je progledao, a Tobit priznavaše pred njima da mu se Bog smilovao.

¹⁷ Kada Tobit dođe do Sare, snahe svoje, pozdravi je govoreći joj: “Dobro došla, kćeri moja! Blagoslovljen Bog koji te doveo k nama! I neka su ti blagoslovljeni i otac i majka!”

¹⁸ I velika radost obuze svu braću njegovu u

Ninivi.

¹⁹ A dođoše i Ahikar i njegov nećak Nasbas pa se Tobijina svadba u veselju slavila sedam dana.

12

¹ Potom Tobit pozva Tobiju, sina svoga, i reče mu: “Sine, pobrini se za plaću čovjeku koji je išao s tobom; a treba mu dati i štogod povrh toga.”

² Sin odgovori: “Neću štetovati dadem li mu i polovicu onoga što sam donio,

³ jer me doveo k tebi zdrava, izliječio moju ženu, podigao moj novac, a onda i tebi vratio zdravlje.”

⁴ Starac odgovori: “To mu s pravom pripada!”

⁵ Onda pozva anđela i kaza mu: “Uzmi polovicu od svega onoga što ste donijeli.”

⁶ Tada anđeo pozva njih dvojicu u stranu i reče im: “Blagoslivljajte Boga, hvalite ga i veličajte, hvalite ga pred svim živima zbog onoga što je za vas učinio. Lijepo je hvaliti Boga i uznositi ime njegovo; bogobojazno razglašavati djela njegova.

⁷ Lijepo je čuvati tajnu kraljevu, ali je slavno otkrivati djela Božja. Činite dobro, i neće vas zlo snaći.

⁸ Dobra je molitva s postom, s milostinjom i s pravednošću. Bolje je malo s pravednošću nego mnogo s nepravdom. Bolje je dijeliti milostinju nego sabirati u hrpe zlato.

⁹ Milostinja oslobađa od smrti, ona čisti od svakoga grijeha. Koji dijele milostinju i čine pravednost napunit će se života,

¹⁰ a koji griješe bit će dušmani životu svome.

¹¹ Neću vam sakriti ništa: kazah već da je lijepo čuvati tajnu kraljevu, ali je slavno otkrivanje Božjih djela.

¹² I kad ste molili ti i tvoja snaha Sara, ja sam nosio vaše molitve Svetome; kad si ti pokapao mrtve, i ja sam bio uza te;

¹³ kad se nisi skanjivao da ustaneš i prekineš svoj ručak da bi pokopao onog mrtvacu, nije mi bilo skriveno da vršiš dobro djelo; i bio sam s tobom.

¹⁴ Sada, Bog me poslao da izliječim tebe i tvoju snahu Saru.

¹⁵ Ja sam Rafael, jedan od sedmorice svetih anđela koji na nebesima donose molitve svetih i stupaju pred Slavom Svetoga!”

¹⁶ Njih se dvojica preplašiše i padoše ničice, jer ih zahvati velik strah.

¹⁷ Ali im anđeo reče: “Ne plašite se! Mir s vama! Blagoslivljajte Boga uvijek!”

¹⁸ Ta ja ne dođoh jer se meni svidjelo, nego po zapovijedi Boga našega: zato ga blagoslivljajte uvijek.

¹⁹ Sve sam dane dopuštao da me vide vaše oči, ali nisam ni jeo ni pio: vi ste motrili samo privid.

²⁰ Sada hvalite Boga, a ja se vraćam onome koji me i poslao. Zapišite u knjizi sve što se zbilo.”

²¹ Onda oni ustadoše, ali ga više ne vidješe. Hvalili su velika i čudesna djela Božja i pripovijedali kako im se ukazao anđeo Gospodnji.

13

¹ Tobit potom napisa molitvu u radosti i reče:

² “Blagoslovljen Bog, koji živi uvijek, i njegovo kraljevstvo! Jer on kažnjava i prašta, dovodi u Podzemlje i odande izvodi, i nema toga tko bi izmakao njegovoj ruci.

³ Hvalite ga, sinovi Izraelovi, pred poganima, jer vas je on među njih rasuo.

⁴ Objavljajte njegovu veličinu uzdižući ga nad sve živo, jer on je naš Gospod i Bog, on je naš otac za sve vjekove.

⁵ On nas kažnjava zbog naših zlih djela, ali će se opet smilovati na nas i sabrati nas iz svih naroda među koje smo razasuti.

⁶ Obratite se k njemu svim srcem svojim i svom dušom svojom da činite pred njim istinu, i on će se okrenuti k vama, i neće skrivati lica svoga od vas.

⁷ Gledajte što učini s vama, na sva ga usta slavite i hvalite, blagoslivljajte Gospoda pravde i uzvisujte kralja vjekova.

⁸ Ja ga u zemlji progonstva hvalim i očitujem njegovu moć i veličinu grešnom narodu. Obratite se, grešnici, i činite pravdu pred njim. Tko zna hoće li pogled svrnuti na vas i milost vam iskazati!

⁹ Boga svoga ja uznosim, i duša moja hvali kralja nebeskoga, i radosno klikće veličini njegovoj:

¹⁰ tako neka kazuju svi i hvale ga u Jeruzalemu! Jeruzaleme, grade sveti! On će te kazniti zbog djela sinova tvojih, ali će se opet smilovati sinovima pravednih.

¹¹ Podaj hvalu Gospodu zanosno i blagoslivljaj kralja vjekova da ti njegov Šator ponovno bude

podignut uz veselje;

¹² da bi se u tebi obradovali prognani i da bi u tebi ljubav našli siromasi za sva pokoljenja.

¹³ Narodi će dolaziti izdaleka k imenu Gospoda Boga donoseći u rukama darove, darove za kralja nebeskoga: pokoljenja upravljat će ti radosne hvale.

¹⁴ Prokleti svi oni koji te mrze, blagoslovljeni zauvijek oni koji te ljube.

¹⁵ Veseli se i raduj se zbog sinova pravednih, jer će biti sakupljeni i blagoslivljat će Gospoda pravednih. Blaženi oni koji te ljube! Veselit će se zbog tvoga mira!

¹⁶ Blaženi svi koji se rastužiše zbog tvojih nesreća, jer će se radovati kad vide svu tvoju slavu i radovat će se uvijek. Duša moja neka hvali Boga, kralja velikoga!

¹⁷ Jer će Jeruzalem biti obnovljen safirom i smaragdom, njegove zidine dragim kamenjem, tornjevi i bedemi čistim zlatom, a trgovi popločani berilom, dijamantom i dragim kamenjem iz Ofira.

¹⁸ Njegove će ulice kazivati: 'Aleluja!' i klicat će: 'Blagoslovljen Bog, uzvišen dovijeka.'"

14

¹ Tobit završi pohvalu.

² Bilo mu je pedeset i osam godina kad je oslijepio, a poslije osam godina opet je progledao. Nastavio je dijeliti milostinju i sveudilj se bojao Gospoda Boga te ga hvalio.

³ Doživio je duboku starost. Na samrti dozva k sebi sina i sinove sina svoga te kaza Tobiji:

“Sinko, uzmi djecu svoju: evo, ostario sam i već sam blizu da se odijelim od života.

⁴ Preseli se u Mediju, sinko, jer znam da će se sve dogoditi s Ninivom što je o njoj nagovijestio prorok Jona: bit će razrušena, a u Mediji bit će mir za neko vrijeme; naša braća koja se još nalaze u domovini bit će razasuta daleko od lijepe zemlje, Jeruzalem će opustjeti, a Dom Gospodnji koji se nalazi u njemu izgorjet će i bit će pust za neko vrijeme.

⁵ Ali će se Bog opet smilovati njima i vratit će ih u njihovu zemlju; onda će oni sagraditi hram, ali ne onakav kakav je bio prije, dok se ne ispuni određeno vrijeme. Poslije toga vratit će se iz krajeva progonstva i podići Jeruzalem s velikim počastima. I Dom Božji u njemu bit će sazidan od nadasve vrijedne građe za sva buduća pokoljenja, kao što su kazali za nj proroci:

⁶ svi će se narodi uistinu obratiti i bojat će se Gospoda Boga i pokopat će svoje idole; svi će narodi blagoslivljati Gospoda.

⁷ Onda će narod njegov hvaliti Boga, a Gospod će uzdići narod svoj i bit će radosni svi oni koji ljube Gospoda Boga u istini i pravdi vršeći milosrđe prema braći svojoj.

⁸ I tako, sine, otiđi iz Ninive, jer će sve biti što je nagovijestio prorok Jona.

⁹ Ti pak drži zakon i zapovijedi, budi milosrdan i pravedan da ti bude dobro. Časno me pokopaj, a uza me pokopaj majku svoju. Poslije toga ne ostani više ni jednoga dana u Ninivi.

¹⁰ Sinko moj, razmotri što Aman učini Ahikaru koji ga je uzgojio: iz svjetla baci ga u tamu i tako zlim plati dobro njegovo. Ali Ahikar bje spašen, a onoga stiže zaslužena kazna: siđe on u tminu. Ahikar dijeljaše milostinju i spasi se od smrtonosne zamke koju mu onaj priredi; u zamku Aman pade i poginu.

¹¹ Dakle, sinovi moji, vidite kakvu snagu ima milostinja i kako pravda spašava.” To rekavši, izdahnu. Bijaše mu sto pedeset i osam godina. Tobija mu priredi častan ukop.

¹² Kad Ana umrije, pokopa je uz oca, pa sa ženom i svojim sinovima krenu u Ekbatanu, k svome tastu Raguelu.

¹³ Tu doživje časnu starost, časno pokopa svoga tasta i punicu te naslijedi imutak njihov, kao što je naslijedio i očev.

¹⁴ Umrije u Ekbatani, u sto dvadeset i sedmoj godini života. Prije nego što je izdahnuo, doznao je za propast Ninive, koju razoriše Nabukodonozor i Asuer. Tako se prije smrti uzradova nad propašću Ninive.

Sveta Biblija
The Holy Bible in the Croatian language, translated
by Ivan Šarić Sarajevo

Public Domain

Language: Hrvatski (Croatian)

2019-12-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 31 Aug 2023

814ebc92-1eb7-5ca7-a82b-7435e80342a7